Anul III. Nr. 8

Octomvrie 1953

Ad me currendum est in omni judicio
(De Imitatione Christi. Lib. III. Cap. 46)

ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

GOOD BYE, MISTER CHIPS!

Dragă Racoveanu,

De foarte mulți ani ne obișnuisem cu veștile proaste; făceau oarecum parte din condiția noastră de exilați năpăstuiți. Și dacă sufeream de câte ori aflam de o nouă pierdere sau de o nouă inițiativă sugrumată din neînțelegere sau lipsă de mijloace, dezastrele acestea nu ne mai mirau; ni se părea că, într'un anumit fel, ne sunt predestinate; că sărăcia, boala, nenorocul, desnădejdea constituie însăși existența noastră de exilați; că nu ne putem aștepta la altceva . . .

Dar parcă ne învățasem să credem și în miracole. Exista acest Îndreptar, pe care, timp de aproape trei ani, l-ai îngrijit și l-ai tipărit împreună cu Părintele Flaviu Popan. Ce-a însemnat Îndreptarul în exilul românesc, se va ști și se va spune mai târziu, când se vor risipi negurile, și toate câte s'au făcut (ori nu s'au făcut) se vor vedea și se vor înțelege; fără mânie, dar și fără părtinire. Ne-ați învățat cu această foaie frumoasă — mai frumoasă chiar decât foarte multe reviste care apăreau pe timpuri în țară — și așteptam cu nerăbdare începutul fiecărei luni ca s'o primim; căci ce ne aducea Îndreptarul nu mai găseam în niciuna din revistele din exil. Nu e vorba numai de limba românească fără prihană, pe care o reîntâlneam în paginile voastre așa cum am lăsat-o noi acasă: curată, nestâlcită, întreagă. Era însuși spiritul «Îndreptarului» de care aveam mare nevoie și de care vom fi păgubiți de-aici înainte. Căci unde vom mai întâlni o revistă creștină în care să se dezbată cu curaj și cu pricepere problemele credinței și istoriei noastre fără inhibiții confesionale și nestânjeniți de fantomele trecutului?

Se va înțelege într'o zi cât de profetic a fost Îndreptarul. Căci în paginile lui au fost presimțite uriașele transformări spirituale care au început deja în adâncuri și care într'o zi vor schimba fața lumii, primenind-o. Numai un orb, sau un naiv, mai poate crede că uraganul, care pustiește de atâția ani Răsăritul, și care într'o bună zi ar putea dezlănțui prăpădul Hidrogenului, va lăsa neclătinate unele forme istorice ale creștinismului. Toate confesiunile creștine și toate religiile pământului vor înfrunta cea mai înspăimântătoare criză pe care a cunoscut-o până acum Istoria. Revista voastră are mândria că n'a ignorat problemele de adâncime pe care le-a deschis al doilea războiu mondial și că a încercat să le înțeleagă consecințele atât pe planul credinții cât și pe cel al culturii românești.

. . . Ne învățasem să credem în acest miracol: că Îndreptar există și continuă să apară. Și acum, fără să înțelegam dece și prin ce împrejurări, ni se spune că și această vrednicie românească a fost sugrumată. Îmi ceri să mai scriu câteva pagini, ultimele, ca să-mi iau rămas bun dela cititorii Îndreptarului . . .

Rămas bun? Asta n'o pot face. Cât timp sunteți vii, voi, redactorii Îndreptarului, și mai trăim și noi, colaboratorii și cititorii lui, nu încape „Rămas bun"! O să ne mai întâlnim.

Dar cineva tot a murit dintre noi. Nu știu cine; nu-l cunosc. Poate nici măcar nu e om; ci numai o „stare", o instituție, o administrație. Și-mi pare rău că a murit. Ființa sau instituția aceasta mi-era simpatică. Mă despart cu melancolie de ea . . .

Good-bye, Mister Chips!

MIRCEA ELIADE

Rămâne credința în Dumnezeu

Comentând rezultatul alegerilor din Germania, unii publiciști au vrut să vadă în succesul neașteptat de mare al Cancelarului Adenauer victoria sănătoasă a bunului simț, care a rupt, însfârșit, cercul vițios al combinațiilor politice europene. Dacă această diagnoză este exactă, putem adăuga numaidecât că bunul simț s'a afirmat și de astă dată printr'o organizație politică de inspirație profund creștină.

Aci în Apus, e drept, pe lângă creștinism mai sunt atâtea alte forțe care condiționează echilibrul relațiilor între oameni; dar pare că nici una din ele nu mai este în stare să pregătească soluția așteptată. Tot mai insistent se stăruie, de pildă, asupra crizei fără leac în care a intrat socialismul marxist, preocupat mai mult să rămână credincios unei ideologii depășite, decât să interpreteze noul ritm al vieții sociale. Masoneria se irosește și ea, de atâtea ori fără rost, în lupta împotriva „obscurantismului confesional și a elementelor reacționare", fiind gata să accepte orice prietenie laică, chiar și pe aceea a comunismului roșu, după cum reiese din discuția născută în jurul recentelor manifeste masonice publicate în 20 Septemvrie la Roma. Puterea iresistibilă a vițelului de aur, a banului, în fața căruia se închină aproape toată lumea, fără deosebire, poate duce tot atât de ușor — atunci când e lipsită de alte corective spirituale — la creiarea celei mai formidabile forțe armate, ca și la compromiterea acestei forțe prin cea mai desgustătoare trădare a realizărilor atomice, de pildă, sau a secretelor militare dela Fort Monmouth (New Jersey). Rămâne deci tot creștinismul — bătrânul creștinism scăldat deapururea în zorile învierii — cea mai constantă și echilibrată forță în vremuri grele, ca o supremă rechemare la înțelepciunea ceasului de pe urmă.

De aproape o mie cincisute de ani noi, Românii, n'am cunoscut altă înțelepciune decât pe aceasta. Cine sentențiază pretențios, vorbind cu atotînțelegere semidoctă despre inactualitatea „chestiei religioase" și a altor „marafeturi bisericești", acum când avem atâtea alte chestiuni arzătoare la ordinea zilei, e tot atât de departe — poate fără să știe — de sufletul neamului nostru ca și protipendada comunistă aciuată în casele noastre. Cine nu întrezărește fondul spiritual adânc creștin în cele mai specifice creații culturale românești rămâne tot atât de departe de înțelegerea lor ca și străinii de tot felul, care se îndeasă astăzi să ia cuvântul, în satul rămas fără câni, în numele nostru, ori poate chiar al «legii strămoșești».

Noi trăim, ca atâta altă lume de bun simț, de veacuri în această credință creștină. Și am vrut să continuăm astăzi, cu slabele noastre puteri, fapta atâtor cărturari care în vremuri tot atât de grele, nu numai dela oameni nădăjduind ajutor, ci cerând mila și așteptând mântuirea dela Domnul, au deschis cu credință cărțile sfinte și au scos din ele tărie sufletească pentru ființa neamului. Dintru acele începuturi s'au schimbat multe, au murit și s'au născut noi instituții, s'au perindat stăpâniri, s'au alternat epoci de înflorire cu vremuri de cumplită bejenie. Chipul lumii acesteea e în continuă transformare. Oamenii se duc, multe gânduri și planuri legate de timp și de oameni apun în pragul realizării. Apa trece . . . Rămâne însă aceeași credință în Dumnezeu. Și cu ea temeiul de totdeauna al permanenței și al reînnoirii noastre.

FLAVIU POPAN

„L-a luat Priian pe coarne" . . .

Prietenii și vecinii ne întreabă de ce nu mai apare foaia Îndreptar. Întrebarea și grija ce uneori gâlgâie subt ea — frumoasă cât un omagiu — ne pun în încurcătură. Cum am putea să răspundem? Că, iată, chestiunea încetării apariției foii noastre e, oarecum, tainică; adecă mistică. Chestiune mistică fiind, explicația e greu de înfățișat de-a-dreptul. Experiența mistică depășind domeniul concretului constrânge la părăsirea exprimării în limbaj direct. Vom face dar și noi uz de limbajul simbolic. Precum se știe, limbajul simbolic este un limbaj esențialmente analog. Funcțiunea lui e de a crea în ascultători o stare de suflet analoagă celei trăite de cel care vorbește. Deci, dară:

În satul Prejneni din Mehedinți trăia un om vestit: Trăilă Marescu. Ca și părintele lui Dumitru și asemenea fraților lui, Costandin (mai mare) și Ion (mai mic decât el), Trăilă nu cunoscuse în viața lui îngenunchiere. Ca și ei, doborîse pe toți câți îi ieșiseră 'n drum. Era vestit Trăilă mai ales pentru îndemânarea cu care mânuia „cornovina", — scurta lui măciucă de lemn de corn. Din pricina loviturilor ei mulți îi purtau lui sâmbetele; mulți îl așteptau la greu. Dar Trăilă era treaz și gata la toate. Iată însă că într'o seară Trăilă uită, cu totul, de dușmani. În seara aceea de Mai își întâlnise el, chiar în dreptul lui Iancu crâșmarul, un prieten din vremea oștirii. Prietenul, în drum spre satul lui, Ponoarele, descălecase aci pentru un scurt popas. Bucuria celor doi — foști camarazi în același pluton de roșiori — fu fără granițã. Cum casa lui Trăilă era tocmai în marginea cealaltă a satului și cum prietenul trebuia să-și continue drumul, au rămas să se omenească aci, la cârciuma lui Iancu. Bucuria și cinstirea l-au făcut pe Trăilă frate cu toată făptura. Și în drum spre casă — mergând ca prin sat fără câni, îngânând un cântec bătrânesc — iată că-l zărește unul din vrăjmași: Toma lu'Avram. O vreme Toma s'a ținut de el a teamătu. Apoi a tulit-o peste livada lui Florea Morariu și l-a pândit pe Trăilă în ulița Gropișel, la loc întunecos, nu departe de casa lui. Când Trăilă ajunse aci, Toma îi înfipse, hoțește, cuțitul în șale. Trăilă se prăbuși. Apoi se ridică în genunchi. Cu vederea pe care ți-o dă primejdia morții înțelese că cel ce sărise peste gardul de stobóri era al lu'Avram. Și-a strâns bine bălbăracu pe rană și s'a târât pân'acasă. Aci i-a spus muierii s' aducă repede țuică tare și peșchire nouă. Să spele și să lege. I-a povestit, scurt, ce-a fost și i-a poruncit să nu sufle despre asta nimănui un cuvânt; să spună, celor ce vor întreba de el, că . . . l-a luat Priian pe coarne. Atât.

Și așa, când o întreba vreunul de Trăilă, muierea răspundea: „l-a luat Priian pe coarne!" La care veste, se minuna creștinul: „i-auzi bou'naibii!"

Trăilă a zăcut bună vreme. Rana s'a vindecat greu. Dar răul trecuse. Trăilă se ivise, iar, pe „linie". În Prejneni un om nu mai avea somn cu pace: Toma lu'Avram . . .

(Pentru noi, povestea se curmă aci. Pentru Trăilă, nu. Pentru Trăilă ea a luat sfârșit într'o Duminecă de toamnă, pe la chindie, pe poteca din Fundoane, între Prejneni și Colibași, departe de sat, când pe câmp nu mai era nimeni. Doar el cu Toma lu'Avram).

G. RACOVEANU

PROVOCATORII

Presa europeană, ca și cea de peste ocean, s'a ocupat de așa zisul „bal al epocei" organizat la Biarritz de Marchizul de Cuevas (impresar de balet, căsătorit cu o nepoată a lui Rockfeller) la începutul lunii Septemvrie. S'a ocupat această presă descriind cu lux de amănunte și cu o complăcută admirație fastul serbării, strălucirea și scumpetea costumelor, extravaganța și ingeniozitatea măștilor, numărul și calitatea participanților, cheltuielile fantastice pentru instalații, serviciu, mâncări și băuturi, munca de luni de zile depusă pentru organizare, desfășurarea și varietatea programului . . . Lux, bogăție, strălucire, în mijlocul cărora trona marchizul de Cuevas, deghizat într'un caraghios „zeu al naturii" . . . Prea puține au fost ziarele al căror reportaj să fi avut un accent de indignare, care să dezaprobe și să înfiereze această tristă comedie pe care „Osservatore Romano" a calificat-o pe drept cuvânt, de „nebunie criminală", precizând că în aceste vremuri grele, serbări ca aceea dela Biarritz sunt o ofensă pentru cei siliți să trăiască în mizerie și suferință.

Ceea ce uimește și doare, pe lângă simptomatica complicitate a presei, nu e numai faptul că unui nebun plin de bani i-a trecut prin cap să organizeze acest spectacol de rușinoasă și intolerabilă risipă, când atâta lume necăjită se sbate încă, între amărăciune și disperare, să ajungă la o bucată de pâine. Trist e faptul că „distinse personalități" — după cum relatează presa — din domeniul politic, din clasa aristocratică, din societatea aleasă, din domeniul artistic, etc., au putut să dea dovadă de atâta lipsă de bun simț, luând parte în număr considerabil la acest sinistru carnavalâc. (Se spune că n'ar fi lipsit nici din ai noștri; ca să ne ținem la pas cu vremea . . .). Regi detronați, prinți și prințese, conți și contese, duci și ducese, marchizi și marchize, oameni politici, militari, artiști, din Anglia, Franța Germania, Spania, Statele Unite, Canada, America de Sud, etc., au abdicat dela demnitatea lor personală și dela demnitatea lor socială (de care sunt de obiceiu foarte geloși) ca să se îmbrace în ridicol și frivolitate la semnul și după capriciul unui om care-și putea permite luxul de a aduna în jurul său aceste „distinse personalități" numai pentrucă dispunea de enorme sume de bani. E trist să constați cu câtă ușurință își pleacă anumită lume genunchiul în fața vițelului de aur. Poate de aceea e mult mai ușor cămilei să treacă prin urechile acului decât bogatului să intre în împărăția cerurilor . . .

În această lume a noastră, în această societate a veacului XX, o astfel de risipă jicnitoare pentru bunul simț și pentru cele mai elementare sentimente de umanitate, **rămâne nepedepsită.** Ea se produce la umbra legilor care stau la baza vieții noastre sociale, subt privirile indiferente și tolerante ale autorităților constituite, dragă Doamne, **pentru tutelarea ordinei și a binelui comun.** Cete de smintiți pot astfel, în toată libertatea, să risipească imense sume de bani în lux și frivolități, în desfrâu și distracții, în timp ce aci lângă noi, în jurul nostru, lume neștiută trăește nu numai în lipsă și sărăcie, ci de multe ori în cea mai neagră mizerie, uitată și nebăgată în seamă. Când vom ajunge ca **risipa dementă** să constituie un **delict** așa cum e **jaful la drumul mare** și cum e **uciderea?** Când vom ajunge ca legile să prevadă drastice măsuri pentru un astfel de delict?

Să nu ni se spună că dreptul de proprietate e baza naturală a conviețuirii omenești și că, în definitiv, cine are poate să facă ce vrea și ce-i place cu bunul care-i al lui. Dreptul de proprietate nu poate să constituie o justificare pentru egoism, aviditate nemăsurată și inconștiență. **Când o ființă omenească moare de foame lângă tine n'ai dreptul să calci în picioare bucata de pâine chiar dacă e a ta.** Iar dacă totuși o faci, nu poți fi calificat decât de criminal. Iar lumea care nu e în stare să condamne, cu desgust, acest delict, născut din cinism și inconștiență, e o lume de farisei.

ALEXANDRU MIRCEA

«ROMÂNII EMIGRAȚI ÎN ȚĂRILE LIBERE, UITÂND ORICE ÎMPĂRECHIERE, TREBUE SĂ SIMTĂ DATORIA DE A STA UNIȚI ÎN DRAGOSTEA PENTRU BISERICA PRIGONITĂ ÎN ȚARĂ ȘI ÎN DRAGOSTEA PENTRU NAȚIUNEA LOR ÎNDURERATĂ, PREGĂTINDU-SE SĂ CONTRIBUE CU TOATE FORȚELE LOR LA RECONSTRUIREA RELIGIOASĂ, MORALĂ ȘI CIVILĂ A ROMÂNIEI, ÎN ZIUA PE CARE DOMNUL O CUNOAȘTE ȘI O PREGĂTEȘTE . . .»

EUGENIU CARDINAL TISSERANT

CĂRȚI

C. HEINRICH WENDT, **Rumänische Ikonenmalerei.** Eine kunstgeschichtliche Darstellung. Mit 7 fünffarbigen und 31 einfarbigen Bildtafeln. Eisenach, Erich Roth-Verlag, 1953. 68 Seiten und 38 Tafeln.

Carte foarte frumos tipărită. Reproducerile nu sunt întotdeauna fericit alese. E și greu pentru un străin să facă o justă prezentare a icoanei românești. Textul tendențios. Din el aflăm că Românii s'ar fi creștinat în secolul IX, odată cu Slavii (p. 10); că această credință creștină a lor era „griechischen Charakter und slawischer Prägung" (p. 15); că la sfârșitul războiului II mondial cei 1 300 000 de Români uniți s'au întors la ortodoxie (p. 15). Lucrul este explicabil: cartea a apărut în zona sovietică a Germaniei. E totuși o carte de propagandă pentru arta românească. În prefață autorul aduce mulțumiri D-lui Victor Brătulescu, directorul muzeului de artă religioasă din București, pentru sfaturile și sprijinul dat la alcătuirea lucrării. Deasemenea, pictorului Ionel Ioanid.

JACQUES MASUI, **Mythes et Symboles selon Mircea Eliade,** Edit. „Cahiers du Sud", Paris 1953.

GHERARDO MARONE, **Parnaso italiano.** I. Desde San Francisco hasta Dante. Con la colaboracion de **D. Găzdaru.** Instituto de Literaturas Neolatinas, Buenos Aires, 1952, 254 pagini.

INFORMATIUNI

Cu numărul prezent ÎNDREPTAR își încheie apariția în exil. Omeni cu simpatii pentru țara noastră, prețuind poziția principial anti-comunistă, spiritul nepartizan și ținuta foii noastre, ne-au ajutat ca vreme de aproape trei ani de zile să putem trimite Românilor din exil această foaie, în dar. Căci n'am cerut niciodată, nimănui să-și plătească abonamentul. În numele cetitorilor noștri mulțumim călduros celor ce ne-au înlesnit, pân' acum, această faptă.

Ținem, totodată, să însemnăm aci (acum la sfârșitul lucrului) că dorința noastră de a prezenta Românilor din exil o publicație în haină de sărbătoare, ca și unele sporiri de pagini, începutul unei colecții și două numere în plus — depășind cu mult limitele ajutorului lunar primit — ne-au silit, pe noi, redactorii, să contractăm datorii personale. Pentru achitarea lor nu apelăm la nimeni. Dar nu e rău să se știe.

•

Msgr. John C. Kirk, președinte al Misiunii Catolice Române, a trimis Părintelui Flaviu Popan, pentru Îndreptar, suma de 200 (două sute) dollari. (Pentru acoperirea . . . cheltuielilor de îngropare). Este acesta primul (și ultimul) ajutor pe care-l primește Îndreptar dela vreo organizație catolică. (Și aceasta, după sfârșit).

Repetăm, cu acest prilej, pentru oamenii cinstiți, precisarea făcută în numărul nostru din Noemvrie 1952, că ÎNDREPTAR n'a fost organul Misiunii Catolice Române; că nu s'a tipărit cu banii Misiunii; că n'a fost susținut din „fondurile Romei"; că n'a fost, în nici un fel, stipendiat de „Vatican".

•

Subt conducerea unui cunoscut gazetar român din exil, va apare, în Germania, în cursul lunii Ianuarie 1954, o foaie românească de luptă.

•

Domnul Dr. **John T. Cocutz**, conducătorul secției românești a postului de Radio **Vocea Americei** din New York a demisionat. Domnul Cocutz — profesor de filosofie la universitatea din Georgia (USA) — a studiat și la universitatea din București, unde a audiat cursurile lui Nae Ionescu.

✻✻✻

AU MAI CĂZUT TREISPREZECE

Postul de radio București a anunțat arestarea, judecarea și condamnarea la moarte (în ziua de 12 Octomvrie) pentru spionaj a unui lot de 13 legionari conduși de Tănase Alexandru, absolvent al Șc. Politehnice din Timișoara. Dintre cei 13condamnați la moarte, 6 sunt legionari din exil, iară 7 din țară.

Tănase Alexandru era un flăcău chipeș. În Germania, lucrând din ordin, a fost unul din autorii principali ai zădărnicirii unirii Românilor de aci, — unire care ar fi putut însemna, atunci, un exemplu și un îndemn la unire pentru Românii de pretutindeni. Dar iubirea de țară a lui Tănase Alexandru era mai pre sus de orice îndoială. Moartea lui vitejească depune pentru aceasta nemincinoasă mărturie.

Fie-le țărâna patriei ușoară!

SCHIMBĂRI ÎN MISIUNEA CATOLICĂ ROMÂNĂ

Pr. Dr. Flaviu **Popan** a obținut concediu de boală, pe timp nelimitat. Rectorul Misiunii din Austria, Pr. Dr. Florian **Müller** (german din România) a fost numit rector și al Misiunii din Germania, dându-i-se ca auxiliari, pentru Austria, Pr. Dr. Vasile **Zăpârțan**; pentru Germania, Pr. Ioan A. **Tăutu**. Pr. Vasile **Mărgineanu** a fost trecut la Misiunea din Franța.

PRECIZARE

În numărul 5 al foii noastre (Aprilie 1953) am publicat un fragment dintr'o întâmpinare a D-lui **George V. Serdici** din Stockholm privind alcătuirea și activitatea organizației „Central och Ost Europeiska Klubben i Servige (C.O.E.K.) al cărei secretar general era D-l **Miron Giuroiu** și pe care organizație D-l G. Serdici o prezenta ca stând subt inspirația Legațiunii R.P.R. Publicând fragmentul, noi încheiam: **„Domnul Miron Giuroiu pare a fi totuși reprezentant al Comitetului National Român și al Caromanului. De partea cui este adevărul?"**

Domnul Miron Giuroiu, socotind calomnioasă afirmația D-lui G. Serdici, ne trimite, în traducere românească, statutele C.O.E.K. și lista completă a membrilor clubului rugându-ne să facem cuvenita rectificare. Organizația C.O.E.K. deasemenea ne scrie: „Die Behauptung, daß der Klub unter Beeinflussung der Gesandschaft der Rumänischen Volksrepublik zustande gekommen wäre, ist eine Verleumdung". Și mai departe: „Die Bildung unseres Klubs hat sich sowohl der Sanktion als auch des Auftrages der Central-Organisationen der verschiedenen darin vertreten Emigrationen erfreut und weckte die Aufmerksamkeit der estnischen, lettischen und polnischen Exil-Presse. Die Behauptungen Ihres Korrespondenten sind nichts anders als eine gewollte Verfälschung der Tatsache".

Ținem să precizăm că D-l George V. Serdici n'a fost niciodată corespondentul nostru în Suedia.

Luăm, cu satisfacție, act de lămurirea dată de conducerea C.O.E.K. Noi am înregistrat afirmația D-lui G. Serdici numai pentru motivul că era aci vorba de un Român care avea funcțiunea de secretar general al susnumitei organizații, acuzate a fi subt inspirație comunistă.

✻✻✻

CĂRȚI

MIRCEA ELIADE, **Die Nächte im Serampore**, Otto Wilhelm Barth-Verlag, München, 1953, 200 pag.

VINTILĂ HORIA, **La interpretacion ciclica de la Historia**, Madrid, 1953, 16 pagini.

Varietatea Bisericii lui Hristos

Biserica adevărată este aceea care în acelaș timp e greacă, latină, chineză, hindusă. Biserica viitoare este aceea care va fi parcurs toată istoria și va fi încorporat toate civilizațiile, spre a se înfățișa Mirelui ei în haină de sărbătoare, la nunta cea veșnică.

Astfel Biserica a fost însemnată pentru veșnicie cu originea ei semitică și cuvântul lui Dumnezeu rămâne pentru totdeauna legat de limba ebraică. Astfel Biserica e pentru totdeauna unită cu civilizația latină și cu situația istorică ce a stabilit la Roma scaunul lui Petru. La fel există un elenism etern al Bisericii. Aș vrea să insist asupra acestui ultim aspect. Dacă Biserica s'a născut într'o țară aramaică, adolescența ei s'a desfășurat sub cerul Eladei, de unde păstrează pentru totdeauna luminoasele amintiri înscrise în liturghia și teologia sa. Suntem Semiți spirituali, a spus Pius XI-lea. Suntem deasemenea Elini spirituali. Marele teolog ortodox Florovsky ne-a spus-o admirabil: „Elenismul a luat, ca să zicem așa, un caracter permanent în Biserică. El s'a întrupat în însăși țesătura ei, ca o categorie eternă a existenței creștine. Evident, nu e vorbă de elenismul etnic, nici de Helada sau de Levantul modern. E vorba de activitatea creștină, de elenismul dogmatic, de cel al liturghiei, al icoanei. În liturghie se află impregnat pentru totdeauna acest stil elenic al pietății misterelor, astfel că într'un anumit sens nu se poate pătrunde ritmul mistagogiei liturgice fără a trece printr'un fel de reelinizare mistică. Elenismul în Biserică nu e o etapă. Când teologul începe să creadă că aceste categorii grecești sunt depășite, înseamnă pur și simplu că el a ieșit din ritmul comuniunii. Teologia nu poate fi catolică decât în elenism" . . .

Dar se va spune că acest elenism este un element al Bisericii orientale, care nu ne privește pe noi. Tocmai aceasta o contest eu. Acest elenism este al nostru. El aparține întregii Catholica. Tocmai fiindcă nu s'a înțeles aceasta s'a lăsat să se adâncească între Biserica Orientală și Biserica Occidentală aceea separare culturală, care a sfârșit prin a ajunge la schismă doctrinală. Don Olivier Rousseau amintește acele fericite vremuri în care un prieten al sfântului Ieronim, Gherontie, oficia Euharistia succesiv, în liturghia romană și în liturghia bizantină, fără să fi fost nevoie pentru aceasta de autorizație, care ar fi presupus că ceea ce este grec e rezervat bizantinilor și nu aparține Bisericii Universale. La fel, Don Lou nu vrea numai ca Biserica Chinei să fie chineză și Biserica Italiei să fie italiană, ci vrea ca Biserica Chinei să fie chineză și latină, iar Biserica Italiei, latină și chineză. Aci e catolicitatea. Aci e calea unirii. Din partea noastră vom lucra reînnoind în inima Bisericii romane curentul elenismului creștin . . .

Astfel creștinismul s'a întrupat în civilizația occidentală și aceasta e un bine, intră în planul lui Dumnezeu și constituie un lucru măreț, căruia trebue să-i fim credincioși. Dar nu trebue să uităm că aceasta nu reprezintă decât o anumită întrupare a creștinismului, că mesagiul creștin este absolut transcendent tuturor civilizațiilor, tuturor culturilor, că cuvântul lui Dumnezeu trebue primit de toate neamurile, că până ce n'a pătruns adânc fiecare civilizație, până ce n'a fost exprimat în limbajul ei propriu cu formele gândirii, filosofiei, artei sale, până ce n'a prins și n'a consacrat bogățiile latente, putem spune că ceva lipsește.

Aceasta pune marea problemă a unității și a catolicității Bisericii. Trebue ca Biserica să fie o „Ecclesia una", o singură Biserică, pentrucă nu-i decât un singur Dumnezeu, un singur botez, un singur Hristos. Dar acestă unitate a Bisericii este în acelaș timp o unitate catolică: unitatea civilizațiilor, a neamurilor în Biserică, cu respectul diversității lor proprii. Există însă întotdeauna ispita de a reduce unitatea la uniformitate, de a o concepe sub forma unei centralizări în ordinea organizării, sau sub forma unui mod comun de expresie în ceea ce privește formulările teologice. Dar unitatea adevărată este aceea care e totodată catolicitate; aceea care înlăuntrul unității credinței, a unității bisericii, a unității dogmei și a unității euharistiei se exprimă printr'o diversitate de mentalități, de culturi, de civilizații. În acest fel Biserica cuprinde lumea pentru a o consacra și pentru a o oferi lui Dumnezeu".

(JEAN DANIELOU, Essai sur le mystère de l'histoire, **Paris, Editions du Seuil, 1953, p. 45-47**).

ANUL MARIANIC

Pe lângă cei care calcă în picioare cele mai sacre simțăminte de **umanitate**, pe lângă cei care s'au vândut mamonei de argint, mai sunt mulți, foarte mulți oameni care-și pleacă genunchii și în fața Părintelui din ceruri și așteaptă dela El mântuirea. La Congresul internațional pentru Pace și Civilizație, ținut în vară la Florența, la care au fost reprezentate 42 națiuni, s'a hotărît în unanimitate că **poezia** și **rugăciunea** sunt **indispensabile** pentru orice civilizație care vrea să fie într'adevăr **umană**.

În acest spirit, Sf. Părinte Pius XII-lea a închinat un an de rugăciune Preacuratei, numindu-l **anul marianic**, începând din 6 Decemvrie 1953, pentru sărbătorirea a 100 de ani dela proclamarea dogmei despre Neprihănita Concepere a Sfintei Fecioare (Decemvrie 1853). În acest an al Preacuratei toți credincioșii sunt îndemnați, în chip deosebit, la rugăciune. „Să ceară în rugăciunile lor către Sfânta Fecioară — spune între altele Sf. Părinte — pâine pentru cei înfometați, dreptate pentru cei robiți, patrie pentru refugiați și expulsați, ospitalitate pentru cei lipsiți de casă, libertate pentru cei care pe nedrept au fost aruncați în închisoare sau în lagăre de concentrare, reîntoarcere în țară pentru prizonieri, căci războiul s'a încheiat de atâția ani, iar ei gem și ard de dorul casei . . ." Toate durerile noastre sunt cuprinse aci, în îndemnul Papei, și dacă ele ar fi îmbrățișate cu aceeași căldură cu care au fost propuse, creștinul încercat s'ar simți, pretutindeni, mai acasă.

Sfântul Părinte ne aduce apoi aminte de frații noștri prigoniți pentru credința lor, în țările de dincolo de Cortina der Fer, și iarăși ii îndeamnă pe creștini fără deosebire la cea mai fierbinte rugăciune: „Și pe cei care sunt separați de noi — spune Papa — îi invităm să se unească la aceste cereri și rugăciuni comune, fiindcă știm că și ei au mare venerație pentru Maica lui Isus Cristos și-i sărbătoresc Neprihănita Concepere. Preacurata Fecioară să-i asculte pe toți acești creștini, uniți cu legătura dragostei, care își îndreaptă spre ea rugători ochii, inimile și dorințele, implorând acea lumină care luminează mintea cu strălucire supranaturală și cerând acea unitate prin care să se poată realiza o singură turmă sub un singur păstor (Ioan 10, 16).

Citind cele scrise de Sf. Părinte despre nădejdea pe care și-o pun toți creștinii, fără deosebire, în Preacurata Fecioară Maria, ne aducem cu drag aminte de **acatistele** și de **paraclisele** cântate în bisericile pline de credincioși dela noi de acasă și de poezia lui Eminescu, frumoasă ca o rugăciune: . . . „Din valul ce ne bântue, ridică-ne, ne mântue, o Maică Preacurată și Pururea Fecioară, Marie!"

Anul Marianic, în timpul căruia se vor ține impunătoare manifestații religioase îndeosebi la Roma, începe la 8 Decemvrie 1953 și sfârșește la 8 Decemvrie 1954.

F. P.

SPĂRIETURĂ

În numărul nostru trecut (Iunie 1953) am publicat o însemnare a D-lui **Iustin P. Liuba** (USA): „La moartea unui Soldat". Era o biciuire a nepăsării care înconjura sfârșitul unui vrednic Român în exil. Redăm din ea un fragment: „Pe catafalc, soldatul și bărbatul de stat își odihnea pe veci truditu-i trup. Nici afet de tun, nici fanfare, nici măcar roșete sau pinteni . . . Acel căruia i s'ar fi cuvenit funeralii naționale zăcea ignorat de lumea marelui oraș într'o obscură casă, dintr'o și mai obscură stradă."

Cetind această însemnare în **Îndreptar**, un apriq „apărător al credinței strămoșești" (semnează: „Dumitru Teodorescu") a înțeles că e vorba aci . . . de o „profanare a memoriei" marelui dispărut: General N. Rădescu. (Căci cum își îngăduia cineva să scrie că Generalul Rădescu zăcea într'o casă obscură dintr'o stradă obscură!) De aci, bun prilej de răcnire în spre noi . . . Numitul scrie și publică scriitura — că „scribulu dela **Îndreptar**" a comis ticăloșia asta, pentrucă așa i s'a poruncit de **Propaganda Fidae** (iar „fidae", mânca-ne-ar gaia!) care are interes să târască în noroiu tot ce e românesc.

DEOSEBIREA

Unul din cei 4 reporteri din U.S.A. care au obținut aprobarea de a intra în R.P.R. cu prilejul Serbărilor Tineretului din toată lumea a făcut, pentru **United Press** unele fotografii în satele din afara zonei Potemkin. Una din aceste fotografii ne înfățișează un copil sărac, un sătean ca de 40 de ani și un jandarm român. Jandarmul, cu stea la chipiu, cu cisme și tunică rusească, e tot chipeș, dar foarte, foarte netășălat. Săteanul, tot cum l-am lăsat: cu fața suptă și pălăria roasă la încheieturi. Copilul — piesa principală — în cămașă, încins c'un curmeiu. E vădit că pe reporterul american l-a interesat mai mult cămașa copilului. Cămașa asta e o . . . poezie. Și pe vremea partidelor (istorice, democrate, socialiste, progresiste, țărăniste, ori reacționare) purtau copiii țăranilor români, de preferință, cămăși cu găuri. Dar chiar ca acum, nu! Cămașa puiului de Român din satul Dobrești constă . . . din găuri așezate una lângă alta și cusute între ele!

Pentru țăranul român deosebirea dintre vremile **partidelor** și aceasta de acum a **partidului** pare a fi, deci, doar deosebire de **grad**.

. . . CU TRACTORUL

Postul de radio București a transmis, Duminecă seara 18 Octomvrie, pe lângă autentice „învârtite" și „geambarale" și muzică **nouă**, la cererea „tovarășilor stahanoviști" Bulat Alexandru, Heller Sami și Rotaru Șerban. Unuia i s'a cântat **S'a făcut lumină'n sat** („S'a făcut lumină'n sat, măi bădiță măi, multe multe s'au schimbat, măi bădiță măi"); altuia, **Pentru voi ridic paharul** („Pentru voi ridic paharul, fraților de muncă, până ieri duceam amarul, dar iat'a venit zaharul"). Lui Rotaru i s'a cântat **Dragu mi-i bădița cu tractorul.** („Dragu mi-i bădița cu tractorul, și tare-aș vrea să joc cu el, o horă d' alunei". Nu se precisează dacă bădița joacă cu tractorul, ori fără tractor).

Cântecul acesta ar trebui să dea de gândit bărbaților de stat (sus) ai exilului românesc. Căci ce te faci dacă mâine mândrele cu drept de vot ar vrea numai bade cu tractor? Cum să le furi voturile? (Presupun că vom pluti în plină democrăcie). Pentru izbândire, o singură cale rămâne: să faci pe placul mândrelor; să faci așa, ca tot badea să aibă tractor.

GER.

DIN ACTIVITATEA PAPEI PIUS XII

Sfântul Părinte Pius XII și-a „petrecut va[...]ța" la Castel Gandolfo, în apropiere de R[...] luând cuvântul — pe lângă alte multe obli[...] — la cele mai importante manifestații religio[...] și culturale, care au avut loc dela începutul [...] Septemvrie încoace.

Cu ocazia Congresului național euhari[...] încheiat la Torino în 13 Septemvrie, a adr[...] un radio-messaj ascultat de sutele de mii [...] credincioși care blocau străzile capitalei [...] monteze. În 24 Septemvrie a primit în audi[...] pe superiorii benedictini din diferitele țări [...] le-a ținut o cuvântare în limba latină. În Sept[...]vrie și în 1 Octomvrie a vorbit sutelor de pr[...] și de educatori, adunați, în două Congres[...] Roma, despre formația religiosă a tineret[...] Urmează apoi seria de cuvântări ținute cu oc[...] numeroaselor congrese internaționale sau [...] altor întruniri cu caracter profesional, care [...] tau probleme de specialitate. În 10 Septem[...] s'a adresat membrilor **Institutului internați[...] de Statistică** (delegați din 21 de țări); în 13 S[...]temvrie a vorbit în curtea palatului — s[...] fiind prea neîncăpătoare — celor care au p[...]cipat la al șaselea **Congres internațional [...] microbiologie.** Sâmbătă, 19 Sept., a primit pe [...] 700 participanți la al 18-lea **Congres interna[...]nal de navigație.** În 1 Octomvrie a vorbit [...] **firmierelor profesioniste** care și-au ținut c[...]gresul național la Roma. La cererea celor [...] medici italieni și străini întruniți cu pril[...] congresului **Societății italiene de Urologie** [...] vorbit despre reflexele morale ale activit[...] lor medicale. Inginerilor care au participat [...] primul **Congres internațional de inginerie** [...] 9 Octomvrie, le-a ilustrat caracteristicile ci[...]zației și ale progresului social în cadrul p[...]siunii lor. Cu ocazia primului **Congres al U[...] europene a experților contabili de econ[...] și finanță** a vorbit despre importanța con[...] morale în activitatea pe care o desfășoară [...] mai mare ecou în presa mondială l-a avut [...] discursul rostit la al șaselea **Congres inte[...]țional de drept penal (Osservatore Roma[...]** 4 Oct. 1953). Pius XII. a stăruit aci asu[...] necesității elaborării unui drept penal **int[...]național** care să sancționeze **delictele politic[...]** începând dela războiul de **agresiune** până [...] cele mai comune acte de **violență**, așa cu[...] le-am trăit în ultimii zece ani și cum le m[...] trăiesc încă milioane de oameni dincolo [...] Cortina de Fer.

Am schițat mai sus o parte a activității Sfâ[...]tului Părinte într'un răstimp care nu întrece [...] lună de zile. Papa își spune cuvântul în toa[...] problemele actuale. „Căci ora de acum — sp[...]nea în cuvântarea adresată în 9 Septemvr[...] educatorilor — **e într'adevăr ora Evanghelie[...] după ce au căzut ori stau să cadă sisteme [...] doctrine, care nu voiau să știe de Dumneze[...]**

F. P[...]

REVISTE

CAETE DE DOR, **metafizică și poezie.** Nr. [...] 116 pagini. Semnează: **Mircea Eliade** (Fragme[...] autobiografic, I), **Yvonne Rossignon** (Poeme[...] **Virgil Ierunca** (Poeme), **N. A. Gheorghiu** (Cez[...] Boliac și „Soarta Poetului"), **Constantin Am[...]riuței** (Originea intențională a lumii în coli[...]dele românești, **Alexandru Busuioceanu, Vi[...]tilă Horia, Mihai Niculescu, N. Caranica, A[...]toanetta J. de Bodisco, Vasile Țără, Ion Pârv[...]lescu, Titus Barbu, Dan Botta,** (poesii). Înse[...]nări, cronici, note, de **N. A. Gheorghiu, Vir[...] Ierunca, Mihai Niculescu.**

CUGET ROMÂNESC (**Pensamiento Ruman[...]** anul III, Nr. 1, 62 pagini. Revista continuă p[...]blicarea valorosului studiu al Profesorului [...] **Găzdaru:** „Contribuția Românilor la progre[...] cultural al Slavilor" (pp. 13-33). Mai semnea[...] **N. J. Herescu** (Academia electrificată). Note [...] recenzii, de **Phil.** și **D. Găzdaru.** Partea antolo[...]că: **Tudor Arghezi, Ioan Slavici, Vasile Alexa[...]dri, Em. Gârleanu, St. O. Iosif.**

ORIENTE, Madrid, Ano III, Num. 3 (Juli[...] Septiembre 1953), **Numero dedicado a Ruma[...] con motivo del XIX centenario del nacimie[...] de Trajano.** Colaborează: **Alejandro Busuloce[...]** (Historia y Destino), **Mircea Eliade** (Dos Tra[...]ciones Culturales y la Situacion actual de R[...]mania), **Horia Stamatu** (El Aspecto Cristiano d[...] Pensamiento Politico Rumano), **P. Alexand[...] Mircea** (La Situacion Actual de la Iglesia [...] Rumania), **I. D. C. Coterlan** (Los Principios [...] Christianismo Rumano), **Alexander von Ra[...]** (Los Cantacucenos), **C. L. Popovici** (El Tracism[...] y los Fundamentos Raciales del Pueblo Ruman[...] **Mihail Fotin Enescu** (Mision de la Emigraci[...] Rumana), **George Uscatescu** (El Destino d[...] Pueblo Rumano).

✻✻✻

CONFERINȚE

În cursul lunii August a. c. Domnul **Mirc[...] Eliade** a ținut la ASCONA („Eranos": Institu[...] für Symbolforschung) două conferințe cu subie[...]tul: **La Terre-Mére et les hiérogamies cosmiqu[...]**

În cursul lunii Septemvrie, la „Rencontr[...] Internationales de Genéve", a ținut conferin[...] **Symbolisme religieux et valorisation de l'a[...]goisse.**

CĂRȚI

MIRCEA ELIADE, **Historia dos Religiones,** I[...]stituto de Estudios Politicos, Madrid, 1953, [...] pag.